

In lần thứ ba

— THƠ —

Mỗi cuốn: 2400

HẬU LÝ - CÔNG

(BẢN CŨ SOẠN LẠI)

Soạn giả

ĐINH - CÔNG - THỐNG

Chủ biên

PHẠM - VĂN - THÌNH

*Hậu-Võ hăm hực đối phen, Vul chày ra đánh chảng kiên chắt nào.
Trâu-Lão cũ giận huoi đao, Gạt chùy rang rang thẳng vào chém tung.*

HẬU LÝ CÔNG

1911

1911

Cùng nhau với ngre-lan, Đại học Sư phạm
Ngày 18/10/1965, giá 20
BON CỬ SOẠN LẠI

THƠ' HẬU LÝ-CÔNG

Tiết-Nghĩa cải danh đồ Trạng-nguyên

Tích này là Hậu Lý-công. Ở trong sách cũ phương đông bia truyền.
Kê từ đời Lý-Hưng quyền, Sử đường ghi chép vẹn truyền chuyện qua.
Lúc nhàn cất bút đoạn ra, Hiến dâng bạn đọc thơ ca nước nhà.
Mấy lời thành thật nôm-na, Nhắc thời thuở ấy ngâm-nga đỡ buồn.
Trải trong cơn nước cội nguồn, Xét xem trung chính lắm tuồng trở trêu
Biết bao hiểu thảo đang yêu, Biết bao gian ác làm đều đáng khi.
Bấy giờ ở xóm Lâu-Tri, Có nhà họ Tiết vậy thì phẩm cao.
Có sanh một trẻ anh hào, Vốn tên Tiết-Nghĩa lướt thao đủ nghề
Khắp trong thôn lũy nhà quê, Thấy đều nghe biết một bề mến thương.
Sự đời may rủi khó lường, Vợ chồng họ Tiết lện đường biệt ly.
Tiết-Nghĩa chỉ biết ai bi, Một mình trợ trợ của thì sạch trơn.
Nỗi lòng bao lúc đeo hờn, Thảm thương cha mẹ nặng ơn chẳng còn.
Sống trong đau khổ mỗi mòn, Tấm thân nghèo khổ không trở lại phận trai.
Tiết-gia nhỏ lụy châu mày, Vất thân ở đợ tháng ngày chẳng kham.
Tiếng tai hằng lúc tằm lam, Miệng đời bia ngạo không làm vẫn ăn.
Những phường tiểu mọn đón ngăn, Gánh cho Tiết-Nghĩa vốn thặng bản dờ !
Sớm chiều bụng đói ngâm thơ, Lại còn múa võ tay quơ giống lưỡi.
Tiếng người bịa đặt lắm lời, Tặng cho Tiết-Nghĩa tên thời Nô-gia
Tiêu nhân xô chợ quanh nhà, Rập rình Tiết-Nghĩa ló ra ngạo cười.
Rõ là trong chốn chợ đời, Chẳng ai thương kẻ bần-cù gì thảm thay !
Một hôm Tiết-Nghĩa trở xoay, Suốt tro gì mấy bữa bụng rày chẳng gì cơm.
Lại còn lở bước trong hôm, Tấm thân mỗi một bệnh hôm ngã ra.
Bỗng nhìn phía trước có nhà, Trước sân đầy lúa đường qua có vườn.
Tiết-gia lòng những lo lường, Chợt nghe có tiếng thường-thường dội ra.
« Á-dô-tá á-dô-ta, Một hai ba một hai ba á-dồ ! »
Lắng tai nghe rõ lời hô, Rõ ràng là tiếng người phò dựng nhà.
Tiết-gia đứng ngẩn thờ ra, Miệng thăm lòng nói thật là hổ thay.
Cột nhà ta nắm một tay, Thế mà bọn ấy đóng rày mấy mươi
Đề ta đến đó xem chơi, Nếu như chúng mướn ta thờ giúp tay.
Đỡ cơn đói dạ qua ngày, Chớ không cơm nước đi rày tới đâu ? »
Tiết-gia suy nghĩ bết sâu, Vội vàng đi tới trước đầu cột cao.
Miệng liền tỏ ý âm hao, Mấy ông có mướn tôi vào giúp tay ?
Mấy người thợ-mộc lay-quay, Thoáng nghe lời hỏi liền quay gó lên.
Thấy chàng tuổi trẻ thiếu niên, Mặt xanh da nám bỗng liếc nạt rân.
Rõ mi là đứa ngu đần, Tướng hình như nhái lẩn-xân đến chi ?
Bộ mi làm được việc gì, Múa môi khua miệng bị thì đánh da.

Tiết-gia cười nói hê ha, Thốt rằng tôi chấp cả ba chục người.
 Nói đây là nói thật lời, Một tay tôi dám dựng cột cây,
 Thuận lòng phải chịu như vậy, Dựng xong nhà cửa tôi đây lãnh phần,
 Cửa tiền chẳng lấy làm cần, Chỉ giao cơm gạo đang vắng ở kia ?
 Mấy ông thợ-mộc đáp lia, Nhứt ngôn thiết quá chớ bia tiếng đời.
 Nếu nào chú bậu con trời, Một tay dựng nổi cột thời đến đây ?
 Tất trong ba chục người này, Thấy đều dân nạp cơm này một người.
 Ở đây chẳng có nói chơi, Chú mi chớ khà buồn lời xảo ngôn !
 Chẳng khôn lại dám làm khôn, Đố mi tránh khỏi bạc-tròn có đôn ?
 Tiết-gia nghe nói cười đôn, Đáp rằng tôi sẽ làm tròn thừa công.
 Thế nhưng lời hứa mấy ông, Chớ nên bội-tin mịch lòng lấm đôn !
 Nói xong Tiết-nghĩa bước ra, Vò xăng tay áo nắm đũa cột lên.
 Một tay cặp cột qua bên, Chuyên gán dựng cột đứng trên nền nhà.
 Trước sau sau trước lại qua, Chỉ trong nội nhứt dựng đã đủ xong.
 Mấy người thợ-mộc ngắm trông, Thấy chẳng Tiết-nghĩa làm không một gì !
 Thấy đều đầu miệng thăm-thì, Trách rằng sao quá ý y chẳng giữa.
 Chảo cơm một dụng không vừa, Thế mà chàng nghĩa có thừa bữa nao !
 Bấy giờ phải tính làm sao, Kéo không cả bọn phải hao của nhiều,
 Có người về mặt tiu-nghiu, Đáp rằng cơm tốn như liều kẻ chi.
 Ngại e viên-ngoại nhà ni, Biết người Tiết-nghĩa vậy thì bĩ ta.
 Một tay dựng hết cột nhà, Thế thường thiên hạ ít mà có ai.
 Chúng ta nên khéo sắp bày, Phục chàng Tiết-nghĩa bắt rày đánh chơi.
 Đánh xong đuổi hẳn khỏi nơi, Đặng cho viên-ngoại khỏi lời hỏi han !
 Cả bày đồng ý tính toán, Thấy đều một thời ác gian hai người.
 Tiết-Nghĩa đang lúc vui cười, Uống ăn rượu thịt lời lời thản-nhiên,
 Một mình ăn hết chèo nguyên, Rượu vò hai đũa thịt chiên trọn đũa.
 Hết cơm ăn uống cười vui, Tiết-gia ngả-ngủ nằm vui trước sân.
 Mấy người thợ-mộc cười rân, Rủ nhau bước tới lên lần trỏi tay.
 Tiết-gia ngáy ngủ nào hay, Khấp trong thân thể khó rày trở xoay.
 Mấy người thợ-mộc ác thay, Lấy roi quất bõ xuống rày thịt da.
 Đánh như mưa bắt tũa ra, Khấp trên mình mẩy thật là thăm thương.
 Tiết-gia nằm ngủ dưới sương, Sức mình tỉnh-giác thịt xương héo sâu !
 Dưới chân lên tới trên đầu, Bị roi đánh đập bầu-nhầu máu tuông !
 Tiết-gia miệng hỏi luôn luôn, Mấy người thợ-mộc chẳng buồn đáp câu.
 Tiết-gia bị đánh giầy lâu, Ngả ra bất tỉnh giữa đầu một bên.
 Mấy người thợ mộc khiên lên, Lén ra sau ngổ giầu trên cạnh vườn.
 Là lay tiếng gió dưới đường, Cảnh đêm êm lặng ai trường được đâu ?
 Mấy người thợ-mộc châu đầu, Ngóng nghe cho đến canh thâu mới về.
 Bấy giờ trông khắp tư bề, Bóng người vắng lặng đường quê lạnh lùng !
 Tỉ-tè tiếng dế tiếng trùng, Rỉ ra giọng thăm dưới vùng cỏ sương !

Rõ ràng một cái in hoàng lưu ý, Dưới trời u ám cạnh vườn họ Viên.
Tiết-gia nở một đóa du thiên, Vất thân trên cổ đứt phiến lụy rên !
Đoạn này ở chốn cung tiên, Thiên-vương Lý-Tĩnh tham thiên ngó ra.
Thy sao bạch hồ chói loà, Thoạt rồi lại lẳng là-dà dưới mây.
Thiên-vương đoán biết đầu dây, Vì sao bạch-hồ đang xây thọ hình.
Bồi chân áo-quỷ bội mình, Khiến nên bạch hồ thỉnh-linh khỏa nguy.
Thiên-vương niệm chú tức thì, Lĩnh đòi Thổ-dịa cây di cứu nào.
Thổ-công tuân lệnh vội vàng, Lở luồng gió mạnh đến làng họ Viên.
Thấy chàng Tiết-nghia đầu nghiêng, Khấp mình đầm máu đứt nghiêng thịt da.
Xác hồn phân tách lìa xa, Xác thì lìa nhắt hồn đã lẳng đi.
Thổ-công cầm quạt phong tri, Quạt ra mây gió tản thì tứ phương.
Thấy hồn Tiết-nghia còn vương, Dưới vầng sao thăm tìm đường tiến đi.
Thổ-công miệng niệm tức thì, Hoá ra cây phượng phát truy triệu hồn.
Vía chàng Tiết-nghia còn khôn, Lẳng tai nghe lệnh bốn chôn chạy về.
Ngắm xem thân xác ủ ê, Gờ lui qua lại khó bề nhập vô.
Thịt xương thân xác đã khô, Mấy đường gân máu loả-lở đứt ra.
Vía hồn ngầy ngật lụy sa, Ngẩn nhìn thân xác khó mà liệu sao ?
Thổ-công rõ thấu âm hao, Mở bầu linh-dược xông-xao tưới vào.
Phép tiên bát-ngát ngạt ngào, Rưới mình Tiết-nghia ạt-ào phút qua.
Khấp nơi vit-tích xoá nhòa, Mấy đường gân máu thịt da nối liền.
Thổ-công miệng thét linh truyền, Xác hồn Tiết-nghia kết liềm mạnh lạnh.
Tiết-gia trông thấy ngọn ngành, Một ông tóc bạc râu xanh cạnh mian.
Thổ-công bèn tỏ phần mình, Lão đây vốn kẻ thiên-dinh đảo lại.
Cứu người thoát nạn hôm nay, Khá tua tu tỉnh đợi ngày lập công.
Đợ phen ở chốn đền rồng, Lĩnh vua truyền chọn mới phòng xuất thân.
Thiên-vương trao trẻ cu g thần, Với Xuyên-vân-tiêng lánh phần nạn tai.
Tiết-gia còn đứng lay-quay, Thổ-công lời dứt liền bay biệt ngày.
Chàng liền đặt gối dưới đàn, Lạy ơn Thổ-võ cứu-như tái sana.
Phút nghe trống dội lầu canh, Cảnh vườn tễ-ngắt lạnh tanh bóng người.
Tiết-gia ngược mặt nhìn trời, Dạng mây xanh thăm rạng người ánh sao.
Nổi long rộn-rục xôn xao, Ngó ra trước mắt có nào thấy ai ?
Chỉ nghe lá gió lai-rai, Với loài điều thú cạnh tai réo sầu !
Nhớ lèa một dãy nhà lầu, Cửa ông Viên-ngoại một màu trên-trơ.
Tiết-gia lòng những ngẩn ngơ, Nổi niềm lương lự bấy giờ đến đâu.
Sực mình nhớ lại từng câu, Mấy người thọ-mộc độc sâu hại mình !
Lại lời thần-thần sự tinh, Đợi khi ra đến triều đình lập công.
Tiết-gia đứng ngắm mình mòng, Cõi lòng hiu quạnh tỉnh không được gì.
Chỉ hoái một nỗi ai bi, Phút lâu lòng những thẩn thẩn thì đời cơ.
Thăm thay trời mới nữa hờn, Cảnh bên vườn râm đá n thơm chân đường.
Khó phân nam bắc hà phương, Gờ lui quanh quẹo lo lương khổn thay !
Tiết-gia dạ những ai hoái, Phút liền đau bụng ngã quay dưới đường.
Vất mình trên cổ dây sương, Nhấn nghiền đôi mắt đèn trường biết chi.
Dưới trời lá gió vu-vi, Nổi gia viên-ngoại vẫn thì lẳng trang.
Bấy giờ ở chốn phòng loan, Tuyết-Hoa công-nữ trên màn mộng du.

Thấy mình khoát đám sương-mù, Đến nơi trướng thăm thăm bầu lạnh lùng.
Gió reo tạt chốn sơn-trung, Hiện ra trước mắt một vùng quanh hiu!
Ngắm trông quanh cảnh buồn thiu, Chợt nhia bên cạnh một tiểu búp lêu;
Thót lưng bạch-hồ ngồi trên, Ngó quanh giây phút bỗng liền chạy đi.
Sực mình tỉnh-mộng ly-kỳ, Tuyết-Hoa lòng nhũng ai bì thăm buđa.
Lặng tai nghe tiếng chim maông, Dưới trời chi-chích như tuồng gặm nhau.
Tuyết-Hoa ngắm trước nhìn sau, Phút nghe gáy báo đầu bốn canh.
Vẳng xa tiếng trống dới thần, Đổ ra từng nhịp lạnh tanh tiếng người.
Bông trắng sáng tỏ dưới trời, Vội vào cây cỏ bóng ngời ngẩn sương.
Tuyết-Hoa lóng mải sâu-tương, Bước ra hiên cửa phía vườn ngó ra.
Bóng cây lá gió quật quai, Biết bao bách thảo ngàn hoa cút cười
Lộ màu xuân đượm dới trời, Nhan kêu réo-rắc như lời thổ than?
Xôn-xang tất dạ canh tràng, Tuyết-Hoa đôi mắt mơ màng ngắm trông.
Cực nhia ra phía vườn trong, Thấy con bạch-hồ ngồi mông dưới đường.
Tuyết-Hoa lòng nhũng lo lường, Có sao con hồ hà phương đến vườn?
Cạnh bên một gả thơ-hương, Vất thân trên cỏ cạnh đường thăm thay!
Tuyết-Hoa vội vả vội tay, Thử xem con hồ có rầy sợ không!
Hồ kia vừa mới ngồi mông, Bỗng liền biệt dạng khuất trong bóng mờ!
Tuyết-Hoa lòng hết ngủ ngờ, Bấm tay bết hồ ngồi chờ tướng tiên.
Rõ ràng một gả thơ sinh, Chắc dòng hồ-tướng link đình khóa nài!
Đề từ đến đó nói han, Giúp người coi khổ khỏi dang hiểm nguy
Tuyết-Hoa lòng nhũng thăm suy, Vội kêu tỷ nữ đi thi đến nơi.
Tiết-gia da ngổ dưới trời, Gió sương lạnh buốt bỗng thời tỉnh ra.
Thấy người mặt ngọc da ngà, Nắm tay cảm áo đắp mà phủ lêu.
Cương liền xuy lại qua bên, Chổng tay ngồi dạy vội liền hỏi qua?
Tuyết-Hoa bên mới kể ra, Vốn miah là gái trong nhà họ Viên.
Thấy người trong lúc truân chuyên, Quyết tâm trợ giúp mị yên được lòng.
Tiết-gia nghe rõ luy rờng, Chắp tay bái tạ sự lòng thối qua.
Vả tôi là kẻ không nhà, Tắm thân bèo vật mẹ cha chẳng còn.
Lần phen cơ cực mới mòn, Kiếm nơi nương náu cho tròn áo cơm.
Bùn nay trong lúc đầu hôm, Đến đây xây cột ruồng cơn thọ hình
Taura ơn tiên trước ghiê đi th, Phúc chờ tiên được phân mình khỏi vong.
Tuyết-Hoa đôi má ửng hồng, Ngim nhìn Tiết-Nghĩa nổi lòng cảm thương.
Nâng rằng chẳng bức thơ hương, Rủ con mặt lộ còn đường lập danh
Bởi chàng tuổi trẻ dầu xanh, Sợ chi những việc rách lành doi no
Nếu chàng lòng chẳng đứng đo, Tiếp xin giúp đỡ quai đỡ hiểm nguy.
Cái xin quan từ xét say, Đến khi thành đạt chớ thì phụ nhau?
Tiết-gia vội vả cúi đầu, Đáp rằng dầu dấm ước ao quá lời.
Đốt ra cái dao làm người, Dầu nam hay nữ cũng thời thịt xương.
Ngủ quang trí giác đủ dưmg, Thọ ơn không đáp sách bường cỏ cây.
Tối dầu có bụng là tây, Sớm Tân tối Sở kết dây tội tình.
Tuyết-Hoa đôi mắt say nhìn, Thấy người Tiết-Nghĩa vóc hình đẹp thay!
Rõ ràng mặt ngọc mây ngà, Nói năng lễ độ dáng tài tướng khanh.

Bấy giờ là kẻ áo manh, Sau này hưng vượng rang danh với đời.
Chắc đây cũng đó duyên trời, Nền khi thấy gả ta thối mển thương.
Tuyết-Hoa thâm nghĩ đủ đường, Thốt rằng chàng chớ lo lường chẳng nên.
Gặp nhau chừng có hoàng thiên, Tiếp xin giúp đó bạc tiền uống ăn.
Cũng là duyên nợ xích thẳng, Khiến xuôi nên thiệp mới rằng đến đây.
Tiết gia hồi hộp như ngày, Mắt nhìn rơi lệ chẳng khuấy nổi lòng.
Chàng rằng chiếc bá cội tông, Cũng do thiên định ai hồng dám quên.
Vả đây là kẻ trai hèn, Tấm thân vất vả chưa nên việc nào.
Sợ e đề tội má đào, Đã phen hứa hẹn lẽ nào chẳng trông?
Nàng rằng phân dẫy chưa chông, Sớm chiều ở chốn lầu hồng quanh hiu!
Chứa nơi kết bạn chỉ điều, Gặp người quân tử như liêu tấm thân.
Sách xưa nam nữ không gần, Lỡ lời vàng đá phải cần biện phân.
Cúi xin quân tử quý nhân, Xét câu gì ngẫu châu trần nợ duyên.
Bởi đây là phận thuyền quyên, Gặp người quân tử bạn hèn mới trao.
Tiết gia lòng những xôn xao, Thốt rằng nàng nói lẽ nào chẳng nghe.
Lệ hằng cái đạo phu thê, Phải còn cha mẹ không chê mới tròn.
Gặp nhau chẳng trọn lòng son, Sợ e nhi nữ mỗi mòn đợi trông.
Tuyết-Hoa đôi má ửng hồng, Cúi đầu như thẹn lụy rông thốt ra.
Pả dành có mẹ cùng cha, Ngại vì phụ mẫu trên xa chẳng nhìn.
Nỗi lo thế sự bỉ khinh, Gái nhà trường giả bố kinh xác phu.
Rủ e không oán sanh thù, Thế nên em mới vạ trừ ý kia.
Gúp chàng cho được danh ba, Bằng vàng chiếm đoạt chớ lia bạn xưa.
Chỉ xin quân tử lọc lừa, Miếng đừng tráo chác thốt thừa lảng lờ.
Lỡ duyên oan khổ má hồng, Tội cho nhi nữ quanh phòng nhớ thương.
Dầu cho thiên các đậm trường, Thiếp đây nguyện giữ một đường nhưt phu.
Nguyện cầu chàng được vông dù, Kiệu vàng lọng bạc rửa thù bỉ khinh.
Phận em ở chốn gia đình, Nhưt tâm gìn tiết trọn trinh với chàng.
Tiết gia nghe nói lụy tràng, Đáp rằng quân tử cơ hàn khôn thay!
Tháng ngày trên chốn đường quay, Biết dầu đồng chí biết ngày hiên vinh.
Tấm thân đối khổ linh đình, Gặp người nương tử thật tình đợi ơn.
Lại câu thế hải minh sơn, Lẽ đâu nam tử nguồn cơn chẳng gìn.
Dầu cho bèo vạt phiêu linh, Nguyện lòng thề giữ bố kinh nhưt thê.
Cả đời ỉnh ái say mê, Chợt nghe tiếng động cầu kẻ đến nơi.
Tu ết-Hoa nhìn thấy rụng rời, Rõ ràng thân-phụ tay huơi thét rên.
Phút qua đã đến kẻ bên, Họ viên nhìn trẻ miệng liền hỏi ban.
Cớ sao mi dám mẻo dang, Với phường điều giả lang-thang thế này.
Rỏ mí lòng dạ cáo cây, Hồ danh tông-tổ làm vậy tính sao?
Tuyết-Ho về mặt xanh xao, Lụy tuông trên má âm-hạo tỏ bày.
Lão-ông Viên-ngoại châu mày, Mắt trừng Tiết-Nghĩa với tay nắm đầu!
Nat rằng mi kẻ ở đâu, Cớ sao dám đến gieo sừu hổ gia?
Rỏ phường không mẹ không cha, Tấm thân bàn khổ cửa nhà ở đâu?
Tiết-gia về mặt thâm sầu, Miệng liền vội đáp nhưn câu thật tình.
Chàng rằng tứ kẻ linh đình, Lâm-trí què tổ gia-dình chẳng ai!

Cúi xin Viên-ngoại nới tay, Thử tha cho kẻ không rày xảo ngôn.
Tiểu thơ gây việc hứa hôn, Tờ người vô tội bị chôn ở vườn.
Bồi tay thợ mộc một phường, Mướn khiến dựng cột lại lương thừa công.
Tuyết-Hoa hàng lệ rờn rờn, Vội quý dưới đất lạy không dám ngưng.
Nàng rằng thân-phụ tay dừng, Thử tha bản sớ xin đừng giận va.
Cúi đầu thợ tội cùng cha, Bấy nhiêu tình tội con mà chịu cho.
Ở đây thừa sự duyên do, Bồi vì lòng trẻ dằng do hứa lời.
Xét ra căn nợ bởi trời, Khiến: xuôi cho trẻ gặp người dưới trăng.
Ý con muốn buột xích thàng, Bồi chân tình trẻ đã hằng xét xem.
Lại cơn trong lúc ban đêm, Trẻ đang an giấc êm đêm mộng ra.
Thấy con bạch hổ chạy qua, Chở vì tiền trưởng đến mà báo tin.
Có chàng bản sớ thơ sinh, Ở nơi vườn nội sức mình mới hay.
Đến đây trời định duyên hải, Cúi xin thân phụ xét rày thử tha.
Lão ông Viên-ngoại thét la, Nạt rằng mi khéo bày mà di đoan.
Nợ đâu với đũa cơ hàn. Duyên gì một kẻ lang thang thế này.
Khéo bày những thói trúa trày, Liều trò ân ái làm vậy khốn thay.
Lão ông miệng ó tay ngay, Kéo đầu Tiết-Nghĩa trói ngoài cột cây.
Tiết-gia ý muốn rờ xây, Ngặt vì dân xóm đứng vây chặt khừ.
Trời xong Viên-ngại hăm hừ, Thét rằng mây giống ngu hừ khá chừa.
Cửa tao là cửa lọc lừa, Có đâu đi chứa đồ thừa thử hừ.
Gái tao vào hạng tiểu thơ, Giống mây là loại cuồng như cạnh đường.
Đã thân làm kẻ vạ phường, Dán bày hoa nguyệt trong vườn cửa sang.
Nếu mi là đũa khôn ngoan, Có đâu đôi rách lang thang thế này?
Rõ mi mặt dạng may dầy, Khuất thôn nhì nữ còn bày nợ kia.
Hồ thân nam tử danh bia, Chỉ toan đèo mõ để chia cửa đi vì.
Thật mi chẳng phải con người, Giở gλοι cầm thú dưới trời then thay.
Lão ông miệng chưởi tay ngay, Ghị đầu Tiết-nghĩa đánh hoài chẳng thôi.
Tuyết-Hoa trông thấy thương ôi, Luy tuồng sùi-sút đứng ngồi chẳng yên.
Nàng nhào dưới đất lẳng chiền, Mệng gào thân phụ huyền-thiên lẩm lời.
Lão-ông gặp miệng gượng cười, Trách rằng con trẻ mi thời muốn hừ.
Dám lời bảo chữa loài trư, Phản tro ng gia nội ngu bư lẩm nà.
Hãy mau trở lại nội-gia, Nếu còn cãi lẽ ta mà chẳng tha?
Làm con phải hiếu mẹ cha, Có sao mi dám áo qua khỏi đầu?
Tuyết-Hoa vẻ mặt héo sầu, Bước đi từng bước buồn rầu trở lui.
Cạnh vườn hoa cỏ sùi-sùi, Trước đường lá gió rổi núi cảnh cây.
Lão-ông ngồi ngó như ngày, Nhìn vào Tiết-nghĩa một đàu thãm sâu!
Tuyết-Hoa vào đến hiêng lâu, Phía ngoài Tiết-nghĩa ngảnh đầu mới hay.
Chợt nghe Viên-ngoại lai nhai, Hỏi rằng chú bậu ngày nay muốn gì?
Rõ mi là đũa ngu si, Hứa không tái phạm ta thì thả cho.
Nếu mi là đũa học-trò, Lý đâu lại dám ý mò gái sang!
Bánh mì một thủa hết ngang, Chớ nên bèn mặng đến dằng hiên vinh.
Chẳng nên phú trọng bản khinh. Chú mi đi kiếm ái tình cửa mi,
Đứng tuồng điệu thị bối phi, Chớ nên tham vọng phải thì tội to!
Tiết-gia nghe nói buồn xo, Cúi đầu im-lặng dằng-do luy thãm!

Lão-ông sau lúc nộ hâm, Lĩnh-truyền gia bộc mở tâm mới giáy.
 Dân chàng Tiết-nghĩa khỏi đây, Đuổi ra khỏi xóm mới khuấy nổi lòng.
 Đoàn xong Viên-ngoại vào trong, Vội kêu ái-nữ nội phòng vấn tra
 Tu ết-hoa nghe gọi chạy ra, Thoán nghe thừa sự luy sa chẳng ngừng !
 Lão ông mặt giận phừng phừng, Thét rằng ta bắt đứng-dưng gái loạn.
 Ý con muốn hai họ hàng, Phải lời dè nhuc đỡ dang việc nhà.
 Nếu ta như kẻ ta-bà, Chẳng hay khuất lấp ắt là khổ thay.
 Tiếng đời con gái theo trai, Thế gian ai chẳng mắng rày gái hư.
 Mang danh một bức tiêu-thư, Nếu không tiết hạnh tru-tư suốt đời.
 Đã mang cái dao làm người, Dầu nam hay nữ phải thời giá trong.
 Mấy hôm ở chốn đèn rồng, Có quan tể-tướng viếng đồng cảnh đây.
 Có thơ đưa đến nhà này, Cây ông trưởng-tộc đến gây thông gia !
 Lỡ lời ta đã hứa qua, Chịu cho Công tử đến nhà vấn hôn.
 Chẳng hay ta ắt nan tồn, Gái hư dầu thế nội khôn được gì !
 Cớ sao con quá mê si, Trộm thương Tiết-nghĩa danh thi hồ gia ?
 Nó là một đứa không nhà, Chẳng cha không mẹ thật là trâu hoang !
 Rủi ro lỡ phạm tào khang, Lấy ai bồi đắp cho toàn thủy chung ?
 Tuyết-Hoa nghe nói giận rung, Nổi lòng thâm nghĩ lung tung nổi niềm.
 Giã vui nằng đứng im-lim, Mặc lời cha nói trí tim kể xa.
 Phút-lâu bà mẹ chạy ra, Rỏ qua bao sự thiết tha mặt buồn !
 Lão-bà miệng hỏi luôn luôn, Hỏi rằng con trẻ lỡ tuồng hứa xong.
 Lai con tể-tướng đèn rồng, Cây mai đến nói mới phòng thế dao ?
 Lão-ông mày mặt dầu dầu, Đáp rằng nó hứa chớ nào đã ứng.
 Tuyết-Hoa nước mắt rung rung, Cúi đầu đôi mắt ngó chừng mẹ cha.
 Lão-bà ngồi nghĩ thõ ra, Thốt rằng con trẻ chớ mà dè người !
 Gai ngoan đúng tuổi làm người, Phải gìn ngôn hạnh lựa lời mới khôn.
 Chọn người kết bạn thành hôn, Kén trong công-tử vương-tôn mới toàn.
 Rủi ro gặp kẻ phụ-phần, Lỡ duyên một thuở ngàn vàng khó thay.
 Tuyết-Hoa ngó-ngần châu mày, Nổi lòng riêng nghĩ chẳng rày đáp chi !
 Lão ông thấy trẻ hoài si, Nhẹ lời khuyên nhủ uớt thì ý trong.
 Lão rằng con kẻ quần-hồng, Sá chi những đứa lưu vong ích gì.
 Gió trong sách sử kinh thi, Hồng quân sánh với hồ g quân mới xong.
 Vả con tể-tướng đèn rồng, Vốn nhà vinh hiển ý mong sánh n uyển.
 Trái bao gia sử di truyền, Môn đương họ đối vẹn tuyền thủy chung.
 Vây con chớ khá bần cùng, Nhớ nghe cha mẹ hiểu trung trọn nghì.
 Tuyết-Hoa lòng những ai bi, Lắng nghe phụ mẫu vãn thì đứng trơ.
 Phút-lâu trống đã điểm giờ, Buổi trưa cơm nước ơ-hờ mới hay.
 Cả nhà viên ngoại vui say, Luận bàn gia đạo ai hay sự tình.
 Bấy giờ nhắc chốn triều-dinh, Lý-Hùng hoàng-đế Biện-kinh lĩnh-truyền.
 Lĩnh-rao chư-sĩ khắp miền, Bất câu dân tráng quan quyền đến hi.
 Lập trường di n-vô kinh kỳ, Nếu ai trúng tuyền chức thì trang-nguyên ;
 Thám-Hoa Bàng-nhấn tam quyền, Được vào bộ kiến trước đèn đế vương.
 Hịch-truyền trong khắp bốn phương, Tiếng đồn què chợ phố phường đều h

Bóng cầu cửa sổ như bay, Tháng này qua lại mau rày quá ghê.
Đúng ngày trường mở tư bề, Bốn phương sĩ-tử tựu tề đến kinh.
Quán lều chợ búa muôn nghìn, Bán buôn tấp nập linh đình uống ăn.
Bộ hành xe ngựa xung-xăng, Kéo vào thành-nộ ph-ng-phăng chững ngừng.
Phút này ở chốn ngoại rừng, Tiết-gia đang lúc băng chừng thẳng xông.
Một mình thất thủ quanh đồng, Ngó ra trước mắt mệnh mông dất trời.
Dưới đường cây cỏ toi bời, Vườn kêu chim hót như lời hỏi han.
Tiết-gia chân bước lên đàng, Nỗi niềm tâm sự hai hàng lụy rơi.
Miệng hoài lầm bầm kêu trời, Chàng rằng vì đời con người khôn thay.
Chàng đi miệng nói lai nhai, Phút lâu đà tới nơi rày xóm đồng.
Sức mình bực đời trống không, Móc tay rờ tuổi cõi lòng bết lo.
Nhớ khi dưới gốc vườn nho, Tuyết-Hoa lạnh trí có cho bạc tiền.
Bấy giờ tâm não bớt phiền, Chàng bèn rảo mắt bước liền quán trong.
Thấy nhiều quan khách quá đông, Vội vàng kêu gọi trú phòng hỏi han
« Ở đây là đất Tam quang, Cảnh bên là Thái-hành-San rõ ràng.
Ở đây là một cửa hàng, Bán buôn thực vật có hàng trợ trợ g.»
Tiết-gia nhìn thấy trú phòng, Nói năng lễ phép thì lòng đã ưng.
Vội liền thối bước dừng chơn, Đến bên kéo ghế dựa lưng cạnh bàn.
Rảo quanh thấy khách rộn-ràng, Uống ăn chắt nư mỷ hàng ghế trong.
Chàng liền gọi gã trú-phòng, Hỏi thăm giá cả định hồng diêm tằm.
Trú-phòng đem nước đến chằm, Đáp quá thể-lệ cổ-năn đủ đều.
Những là thịt cá búng rêu, Nấu theo kim cổ có nhiều món ngon.
Giá tiền phải chăng vườn tròn, Khách quan uống rượu phải còn tỉnh thêm.
Tiết-gia nét mặt trang nghiêm, Bảo đem hai cỗ có chêm thịt đùi.
Trú-phòng nghe dặn cười vui, Vội đem hai cỗ đủ mùi vị thơm.
Tiết-gia ngồi lại ăn cơm, Mới vừa xong bữa trời hôm tới rồi.
Chàng toan mở miệng kêu bồi, Chợt nghe bên cạnh người ngồi cãi rần.
Tiếng to tiếng nhỏ rần rần, Thét rồi tay múa nổi sân hét rền.
Tiết-gia vội vã đứng lên, Ngắm xem thừa sự dữ hiền thể nào ?
Thấy người đông nghẹt xông xao, Hiện ra quang cảnh gươm dao rộn người.
Rõ ra ai cũng nực cười, Cả hai tranh đấu lắm lời ngược xuôi.
Chuyện chơi qua lại lời thôi, Thế rồi sanh sự xáo nổi thịt da.
Cả hai đều bạn một nhà, Cũng vì ăn uống mà ra oán thù.
Hai đàng tay múa vù-vù, Đánh thôi túi bụi lẫn củ vật nhau.
Kẻ trường trước ngời theo sau, Kéo lôi xuôi ngược vấp đầu máu tuôn.
Lắm người can gối khờng buông, Cắn nhau như thú trên trường nư rừng.
Tiết-gia đôi mắt trừng-trừng, Ngó vào cuộc đánh bỗng phùng lửa gan.
Tám người bước dọc đi ngang, Một người bị chạ i khó to i vầy vàng.
Tiết gia nổi giận dưng-dưng, Vội liền nhảy tới oai-hùng tồ ra.
Chàng rằng chớ hiệp người ta, Tám người đánh một thật là hổ người.
Có gan hãy đứng lại ngồi, Đờ người cho khỏe đánh thời với tôi.
Bọn người nghe nói lời thôi, Vội liền kéo lại bửu mới nạt đùa.
Chủ mi bộ tướng như rùa, Dám lời xảo trá nịnh hùa hại t ăn.
Chúng ta đánh kẻ vong ân, Với phường phản bạn một lần tổn đi.

Có chi can có tới mi, Đến đây can thiệp phải khi bị dôn.
Tiết-gia đòi mắt xoe tròn, Miệng cười khanh-khách tiếng dòn thét rân.
Chúng bây tua khá phòng thân, Hãy xem bả g hữu ta phân lẽ nào ?
Bọn người cả giận xôn-xao, Múa tay đánh tới ạt-ào chẳng tha.
Tiết-gia tràng né đỡ ra, Vội liền phản thế xông pha đánh vào.
Cì hai giao chiến ồn-ào, Đánh nhau như thể mưa gào gió tuông.
Tiết-gia thoi đá luôn luôn, Bọn người dương cự như tuồng ngắt hơi.
Phút lâu chúng đã rụng rời, Kể thì năm quy người thời ngã lẩn.
Cả đoàn hả miệng nhần-răng, Khóc la hò lét nhỏ nhần thắm sâu !
Tiết-gia giờ mới tay thâu, Thét rằng mau nói ở đâu đến vầy ?
Cớ sao có chuyện sanh rầy, Hãy phân nghe thử đầu giây thể nào ?
Chúng bây chẳng có a nh hào, Lý đầu tám dứa đập vào một thân.
Khách ngồi trong quán cười rân, Bọn người trơ mắt lẩn lẩn tỏ qua.
Chúng tôi là dân sai nhà, Ở dinh Tri-phủ đến mà uống ấ.
Gã kia là kẻ buôn khấn, Bị nười lính bắt bởi vì thuế quan.
Trước đây hẳn cậy lo toan, Nếu không tù tội ắt sảng đáp ơn.
Buổi nay hẳn dả van lơn, Đặt bày tiệc rượu nguồn cơn chuyện rôi.
Tánh tình ở bạc như vôi, Hứa kia ăn trượt còn ngồi đấng đo.
Bọn người cả thấy buồn xo, Nói xong thì lại co giò chạy dông.
Chủ quán miệng nói không xong, Bọn này là đám cửa công đủ đẳng.
Khách quan đình bình mấy thẳng, Ất là chúng cáo chó rắng dễ người.
Tiết-gia nói lại cả cười, Đáp rằng lũ ấy giống người hối quan.
Mặc cho lũ nó tính toan, Mồ dầy chẳng sợ bọn ngang hiệp người.
Chủ quán bèn mới thốt lời, Khách quan nói vậy tôi thời vẫn nghe.
Thế mà khách phải e dè, Bởi chân lũ ấy kết phe núi ngoài.
Có đoàn ăn cướp rất tài, Hành-Sơn cứ ngu thần ngày phá dân.
Khắp trong châu quận hương lân, Thấy đều khiếp sợ nh rung lẩn chúng thãm
Một con đũa lịnh đến thãm, Nếu không hối lộ chúng chắm đốt nhà.
Cửa tiền heo chó vệt gà, Chúng đều thâu hết chẳng mà thứ tha.
Bết bao dân chúng thiết tha, Báo quan thì bọn sai nha ém lời.
Cướp này làm chuyện động trời, Chẳng ai hó hé người người sợ oai.
Có người chủ trại đại tài, Vốn tên Hầu-Võ dưới tay binh ngàn.
Các quan trấn thủ ải quan, Phải còn thân thiện quận làng thảy kinh.
Mấy nơi quán chợ nha đình, Chúng làm căn cứ nom rình của dân.
Ở đây bị đánh mấy lần, Chẳng ai rụt-rụt cam phần nạn tai
Tiết-gia nghe nói châu mày, Thốt rằng ta bận lo rầy xuống kinh.
Nếu không ta nói thật tình, Đến xem núi cướp tình hình thế nao ?
Quán rằng khách chó lao chao, Cướp này mưu kế ư phao hại người.
Môt cơn thẳng trận vui cười, Ruổi khi chiến bại tức thời cáo quan.
Bết bao dân chúng lâm than, Mặc tình bọn cướp nghìn ngang khuấy đời.
Tiết-gia nghe nói cả cười, Đáp rằng vì bởi giữa thời tham quan.
Nếu trong non nước giang san, Có người liên chánh cướp ngang được nào.
Tiết-gia chủ quán chuyện khào, Chợt nghe tiếng dội ào-xào trước hiên.
Tiếng theo tiếng trở, tiếng chi Của quân tuột thì huyên-thiên gió thổi.

Buổi nay lên giốc xuống gành, Bồi quan Tri phủ lòng đành bất nhơn,
Tiết gia suy nghĩ người còn, Đủ qua khỏi chốn làm sơn mọt mọt !
Thoạt nghe tiếng trống báo giờ, Ở ngoài quan-ái ở hờ vọng lên.
Ngắm nhìn cây cỏ hai bên, Bóng hồng lố dang phủ trên khắp đồi,
Tiết-gia lòng hết hờn hời, Bớt lo Tri-phủ lời thối rượt mình,
Rỏ ràng trời đã bình minh, Tiếng chim lia ở sự tình liêu lo.
Tiết-gia lòng nghĩ đặng đo, Kiếm nơi lót dạ lẫn dò xuống kinh,
Thử xem ở chốn trào đình, Lịnh vua mở hội sân trình thế nao.
Chàng liếc mắt bước bôn đào, Nhắm theo hàng xóm thẳng vào kiếm cơm
Cạnh tai nghe tiếng cảo thơm, Cửa bao sĩ tử chực hờm xuống kinh.
Ngựa xe rộn rịp kinh rình, Áo quần tề chỉnh muốn hình lại qua.
Tiết gia bèn mới nôm xa, Thẳng vào trong quán để mà uống ăn.
Chợt đầu thấy gả báo khấn, Bị quân Tri phủ đánh lảng dọc ngang.
Khấp mình dấu tích rành rành, Có sao lại đến trước đảng xóm ni ?
Tiết gia lòng những hoài nghi, Vội kêu gả ấy đến tri sự tình.
Gả kia bị gọi thỉnh linh, Hoàn hồn quay lại mắt nhìn trơ trơ,
Tiết gia bèn mới ở hờ, Hỏi rằng sau lại bây giờ ở đây ?
Gả nhìn Tiết-Nghĩa như ngáy, Nhớ ra người nghĩa đã khuấy nổi lòng.
Chàng ta đôi mắt trừng trừng, Ngó xem bốn phía thử phỏng có ai ?
Mình liền nhỏ đến kề tai, Cận bên Tiết-Nghĩa mới rày thốt qua.
Tiết gia này hỏi Tiết gia, Chớ nên du dự dân dã xóm ni.
Buổi qua có kẻ tường tri, Biết danh Tiết-Nghĩa hiệu thì Hồ gia.
Đánh người đình nội sai nha, Thế nên Tri phủ đá ra đồ hình.
Chạy tở ra tới triều đình, Cáo tên Tiết-Nghĩa tội tình nặng thay.
Pân rao treo khắp đó đây, Bắt tên Tiết-Nghĩa thưởng ngay bạc vàng.
Vả tôi chẳng dám phụ phàn, Cái ơn họ Tiết cứu nạn khỏi nguy.
Từ đây định xuống Lâm-Tri, Đến tìm người Nghĩa báo thì chuyện kia.
Tiết gia miệng hỏi lia lia, Xóm ni là xóm thuộc về xứ nao ?
Gả kia liền đáp âm hao, Chợ này thuộc tỉnh Lâm-Thao Bắc-Binh.
Tiết gia bèn tỏ sự tình, Thế là tôi phải thương trình buổi nay.
Nói xong Tiết-Nghĩa đổi thay, Áo quần hành lý vội quày trở đi.
Tháng trường xuống tới kì-kỳ, Đem đi ngày nghĩ thật là khổ thay.
Đến nơi thành nội những ngày, Thấy người qua lại dòng rày quá dòng.
Hỏi thì lập trước đèn rồng, Bàng-rao ngoài ngõ chữ hồng thép son.
Nếu ai thi được nhiều bon, Tam-nguyên chức Trạng vuôn tròn sắc phong.
Tiết-gia hăng bửa di rong, Ngóng nghe tin tức dặng phòng trng thi,
Chợt nhìn thấy giấy châu tri, Dán trong khắp cửa bắt thì Tiết-gia.
Tiết-Nghĩa giờ đã khổ đa, Nổi lòng thăm-nghi nhớ ra kẻ mầu.
Tính toán toan tính hồi lâu, Mở bao hành-lý xé nhàu tuổi tên.
Vội vàng lấy bút biên lên, Đổi thay tên họ Lý-Yên xứ Hàng.
Thảo xong lòng hết kinh hoàng, Vội vào nơi diễn võ-tràng nạp danh.
Giám-quan Tề-trưởng Từ-Thành, Ngắm xem Tiết-Nghĩa dạ đành chấp đờn.
Chợt đầu Đô-Đốc Lễ-Son, Ngó nhìn Tiết-Nghĩa mắt hờn kẻ vàng.

Nói rằng Cử-tử đều sang, Gả này quần áo lang-thang ứng gì ?
Từ-Thành cả giận miệng xi, Khoát rằng sao nói chuyện chi phú bần.
Ở đây cần kẻ hiền thảo, Làm tôi lương đống ai cần tổ số.
Nói xong truyền lệnh cho vô, Lỗ-Son hơi thẹn chẳng phó được nào.
Lý-yên (1) vội vả bái chào, Vát bao hành-lý bước vào cửa trong.
Bốn phương sĩ-tử rờng rờng, Thấy đều rộn-rục lo phòng cuộc thi.
Mấy hôm đã đến nhứt kỳ, Thượng-Công Trương-Tiêm đến thì điểm danh.
Trống reo cờ phất hoàng thành, Bốn phương sĩ tử đồng hành đến nghe.
Họ Từ họ Lỗ một phe, Đến nơi hội thí lo bề chấm thi.
Bốn bên mịch mịch sinh kỳ, Cửa trường diển vô mở thì bốn bên.
Các hàng sĩ tử đứng lên, Đủ đồ binh khí chất trên trước thềm.
Lệnh vua rao dạy rất nghiêm, Giữa cơn tranh thủ thủ hềm dẹp ra.
Trang-Nguơn Bằng-Nhân Thám-Hoa, Cứ trong điều lệ mới là sắc phong.
Được vào bề kiến đến rờng, Nếu ai lỡ hội chú hồng phản tâm
Bốn bên sĩ-tử mắt chằm, Lắng nghe quân lệnh âm thầm lắng trang.
Phút nghe trống lệnh lâu vàng, Bốn bên sĩ tử rộn ràng bước lên.
Sấp hàng thứ lớp hai bên, Kéo nhau tuần-tử thót trên võ đài
Trước là xạ tiễn chim bay, Đậu đầu mới được đến rày cửa trong.
Thượng đài cử đánh ba vòng, Thập bang võ nghệ mới hồng Trang-nguyên.
Biết bao sĩ-tử thay phiên, Lấp cung xạ tiễn trống chiêng đánh rền.
Một khi cung tiếng bắn lên, Trúng liền ba mũi mới lên thượng đài.
Cuộc thi tỉnh lại tháng ngoài, Mấy muôn cử-tử chẳng ai đầu đầu.
Lắm người lỡ hội buồn rần, Bước đi ra cửa mặt rầu thảm thương !
Bấy giờ ở diển võ trường, Cao-sơn, Trâu-Lão bực thưng trưng tưng.
Cả hai được thượng đài trên, Năm lần múa nhảy bốn bên khen rền.
Ở đài Mã-Diện lãnh phần, Thủ đài tử thi võ phân đủ nghề.
Cao-sơn Trâu-Lão đề-huê, Cả hai phân thể một bề đấu tranh.
Cả hai võ nghệ rất rành, Được người Mã-Diện lòng đánh chửi công.
Cao-sơn Trâu-Lão vừa xong, Lý-Yên cung tiếng đá phòng nắm tay.
Mắt nhìn một đám chim bay, Xạ ra một loạt trúng rày ba con.
Trống mừng chiêng nhịp bon bon, Báo tin trúng truyên chẳng còn cần nghĩ.
Khắp trường ai cũng băng-khoăn, Ngó nhìn họ Lý ai rần cũng khen.
Tiếng chiêng tiếng trống xèn xèn, Lý-Yên thong thả nhảy lên thượng-đài.
Các quan giám khảo nheo mày, Mắt nhìn họ Lý khen tài vạy lên.
Lý-Yên vừa thót lên trên, Một tay cử đánh xuống lên lệ làng.
Bước đi phơi phơi nhẹ nhàn, Tới lui qua lại gọn gàn như chơi.
Múa xong để lại y nơi, Các quan giám-khảo đồng lời ngợi khen.
Thoạt nghe chiêng nhịp cái phen, Lý-Yên cầm kích vụt liền múa ra.
Kích bay chớp nhoáng sáng loà, Thế phân đủ nghề múa mà tựa giông.
Lý-Yên múa kích tợ rờng, Ở nơi bề cả ai hồng thấy đầu.
Khắp trong thân thể lên đầu, Kích bay vù-vút như bầu bóng xâu.
Thập bát ban võ nghệ đủ đầy, Lý-Yên ngừng kích bước rày nhảy ra.

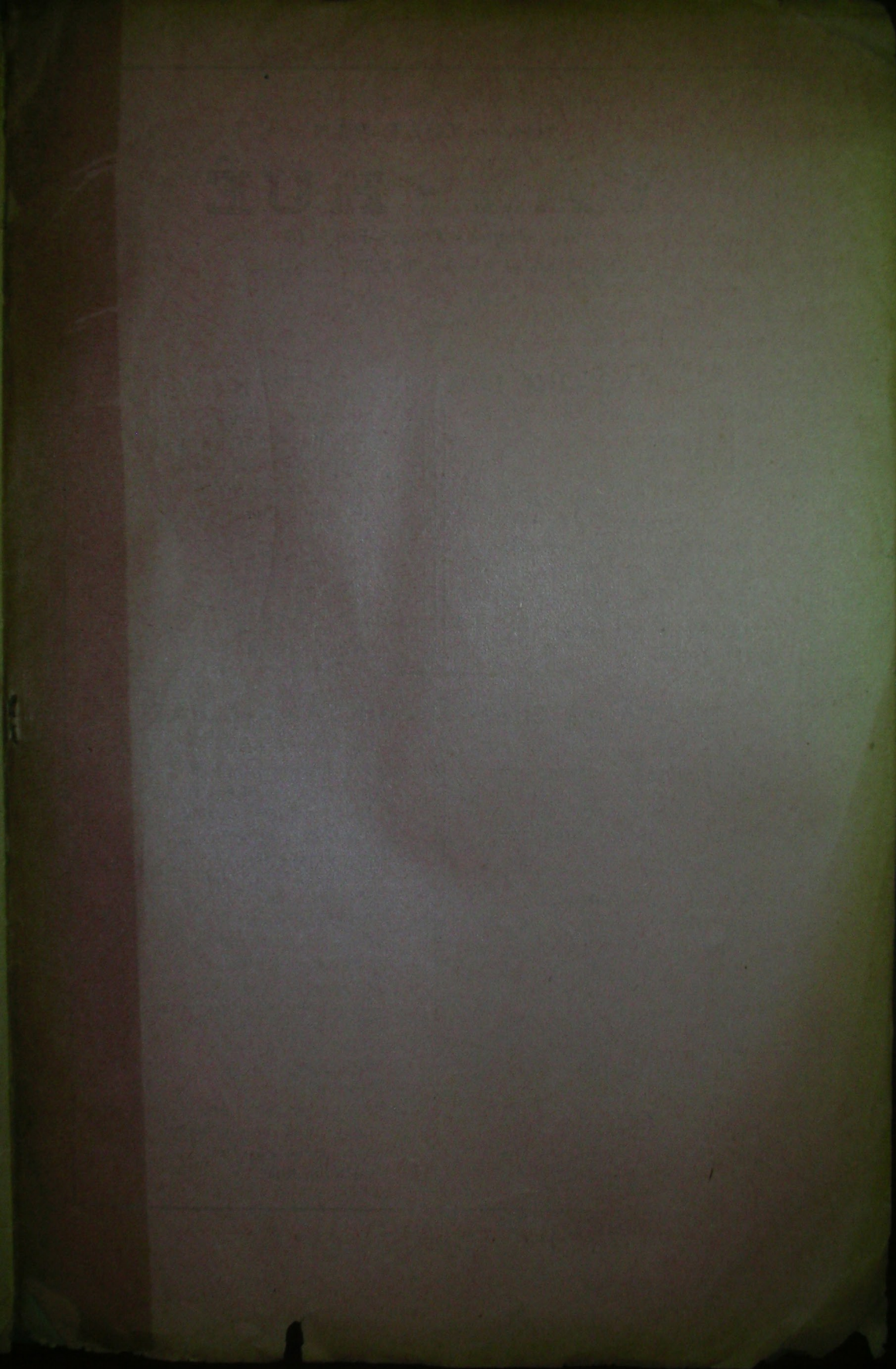
1.— Đoạn này nên gọi Tiết-Nghĩa là Lý-Yên cho rõ hơn.

Mã-Điện vội vã bước qua, Nắm tay họ Lý miệng đã khen rần
Trần-nguyên họ Lý lãnh phần, Hỏi trong chư-sĩ ai cần cải không?
Cả trường ai cũng bằng lòng, Vỗ tay khen dậy khắp trong đến ngoài.
Các quan giám-khảo truyền rằng, Lý-Yên băng-hổ chức rày Trần-nguyên.
Thứ nhì Bằng nhân Cao-Sơn, Thám-Hoa Trâu-Lão được ơn Đường trao.
Hỏi trong chư-sĩ anh hào, Có ai tranh tụng hãy vào bần ngay.
Luật rao chỉ có nội ngày, Luật vua nghiêm cấm chẳng ai trể lời.
Thầy đều im lặng khắp nơi, Chẳng ai cãi lẽ, không người cản ngăn,
Các quan giám khảo truyền rằng, Cả ba tân sĩ lãnh bằng buổi mai.
Cả ba tân sĩ vui thay, Vội vàng bái tạ ra ngoài quán ngời.
Cửa trường bế mặc tức thời, Các quan quân lính cũng dơi gót lui.
Dưới đường lá gó vi vu, Chúng dân hiểu sự cười vui đồn cùng.
Đáng khen họ Lý anh hùng, Áo manh khố rách kiếm cung đại tài.
Đứng trong muôn sĩ hơn hai, Một tay dầu Trạng ai rày chẳng ghê.
Tiếng đồn khắp chốn chợ quê, Lý-Yên quan Trạng sắp kể đế vương.
Buổi mới ở chốn trào đường, Bá quan văn võ bõa phương đến châu.
Đường-vương ngự trước long lâu, Phán đòi tân sĩ vào hầu hỏi hang.
Tam khôi tân sĩ một hàng, Vội vàng đặt gối trước sàng lay qua.
Đường-vương bèn mới phán qua, Sắc phong Tân trạng vốn là Lý yên.
Thám-Hoa Trâu-Lão kê bên, Cao-Sơn Bằng-Nhân danh biên đường trao.
Linh ban áo mào cần bào, Ấu gươm cờ lệnh âm bạo đủ đều.
Đường-vương vừa muốn bãi triều, Từ-Thành thừa tướng bước liêu đến tâu.
Từ-Thành đặt gối sán chầu, Tấu rằng cúi xin thánh thượng xét hầu việc nư:
Tam quang biên trấn từ khi, Có đoàn ăn cướp núi thì Hành-San.
Tích lương đồn thảo ngang tàng, Lại quan Tri-phủ hiệp đoàn hiệp dân.
Mong ơn lượng thánh xét phân, Chiếu cho Tân trạng lãnh phần trấn an.
Đường-vương bằng ý phán rằng, Sắc phong Tân-trạng chức hàng quốc khanh
Toàn-quyền tổng trấn Nam-hành, Dẹp đoàn cướp dữ lấy danh với đời.
Bất quan Tri-phủ tức thời, Giải về Thừa tướng trọn lời văn tra.
Tam-quang ải ngoại đường xa, Trầm nhờ Tân-trạng lo mà dẹp an.
Cấp cho quân lính muôn ngàn, Thám-Hoa Bằng-nhân một đảng giúp tay.
Ngựa xe lương phạn hằng ngày, Quốc-khanh trọn ý lo rày xuất thân.
Tam-quang là ải địa đầu, Cảnh biên Phiên quốc yếu hầu nước ta.
Ngọn rau tất đất sơn hà, Trầm nhờ Quốc trạng chớ mà phụ ơn.
Tam khôi nghe phán nguồn cơn, Thầy đều đặt gối lay ân thánh hoàng.
Đường-vương bước xuống ngai vàng, Nắm tay tam tướng lĩnh trạng yến diên.
Trống reo nhạc trời liền liền, Rót chung ngự tửu điện tiền tiễn đưa.
Bá quan văn võ hầu thừa, Chúc cầu quan Trạng sớm trưa mạnh lành.
Đường-vương ngự lại hoàng thành, Bá quan văn võ đồng hành trở lui.
Cả đoàn tam tướng đều vui, Kiểm lo binh mã xa xuôi thượng trình
Tháng trời đi tới bản dinh, Tam-quang bèn trấn dượt binh trước đảng.
Khắp trong tỉnh lý quận lân, Thầy đều lễ tuu rước quan soi đường
Tận trong thôn lũy phố phường, Đặt bay nghi lễ cơ trường chức mông.

Bốn bên quan ải tung bưng, Lễ trao cờ ấn lầy lừng xướng danh.
Mấy hôm yên ổn Na-n-Thành, Quốc-Khanh Tổng-trấn ngọn ngành xét qua.
Lệnh giao Bằng-nhãn Thám-Hoa, Đến dinh Tri-phủ bắt mà đến nơi.
Lễ-Buru Tri-phủ rang rời, Ngó nhìn quan trấn lụy rơi chối dài.
Quốc-Khanh tra vấn mấy ngày, Lý-Buru đành phải cung khai tội tình.
Mấy phen bội phản triều đình, Mấy phen làm kẻ bù-nhìn cướp کیا.
Lý-Buru miệng đáp tía lia, Mặt mày xuôi xị râu ria chồm lơ.
Quốc-khanh khảng hết trạng tờ, Cáo quan Tri-phủ đã mờ bụi xanh.
Trải cưa xét rõ ngọn ngành, Biết bao oan khổ Nam-phành sắp xong.
Lệnh rao khâm sử đình trong, Giải quan Tri-phủ đền vàng biện phân.
Yết thị khắp chốn nhin dân, Khổ oan thì được lãnh phần vua bang.
Bốn bên dân chúng vô an, Quốc-khanh ra lệnh Hành-San thám dò.
Hành-San đường núi quaah eo, Quốc-khanh một ngựa đã mò tới nơi.
Núi cao đồi rậm chơi voi, Bốn bên ư tịch dưới trời hoang vu.
Gió reo trong suối ù-ù, Nước kêu như tiếng oán thù réo ra !
Quốc-khanh ngời ngựa len qua, Lền trong đ rừng thỏ lên mà ngấn lên.
Thấy nơi chót núi bên trên, Ngựa vang người hát ngông-ghềng về sâu l
Ánh trăng gội đỉnh non đầu, Khi thiêng phiêu tỏa mờ màu bốc lên.
Đứng nhìn hẻm núi đường trên, Về bày hình thế bốn bên chặt khừ.
Ngựa đi lền xuống mệt như, Núi non chón chở từ từ bước chân.
Quốc-khanh ngắm nghĩa đắm lần, Lâu la trên núi rõ rần chẳng hay.
Đuoi trời lá gió tuồng bay, Lâu la cõi ngựa chạy rày xuân trong
Quốc-khanh dò mắt luôn luôn, Ngó tên cõi ngựa lên chuồng núp rong.
Ngựa trên xuống giốc lòng chông, Lâu la kèm ngựa chẳng phòng thấy chi.
Quốc-khanh thừa thế tức thì, Chụp tên cõi ngựa bốn phi trở về.
Cạnh đường cây lá phủ che, Quốc-khanh thúc ngựa một bề thẳng xông.
Lâu-la cất tiếng không xong, Phải đành ngậm miệng năn không biết gì.
Ngựa về quan ải từ khi, Khấp trong dinh nội ai thì hiểu chi.
Quốc-khanh truyền lệnh vấn tri, Mới hay ăn cướp núi thì Hành-San.
Linh quân chừ tướng rộn ràng, Lắng nghe tin tức trên đàng núi cao.
Lâu-la tên thiệt Cường-Hào, Theo phò Hầu-Võ lập trao cướp dân.
Quốc-khanh hạch hỏi lần lần, Cường-Hào hết chối phải phải đủ điều.
Chỉ rành khắp chỗ quán lều, Mấy nơi canh gác đen liêu núi Hành.
Mấy hôm Hầu-võ ra thanh, Bắt con viên-ngoại vỗ vành ải an.
Quốc-khanh nghe rõ bán khuâng, Nổ lòng thán nghĩ lệ ải ải thắm mi.
Nghĩ cơn dân trạng từ khi, Chỉ toan báỉ tổ viêng thì ngựa xưa.
Trải qua ngày tháng chơi đùa, Cơm vua áo nước thốt thừa nỗi niềm.
Đề cho hoa nợ đấn chim. Gặp tay kẻ cướp đến tìm bắt đi
Nguyện lòng trời đất chứng tri, Phải lo trừ cướp cứu thi nghĩa xưa.
Quốc-Khanh thăm nghĩ giây đưa, Vấn-trả Cường-dăng đến trả bãi hầu.
Buổi sau vừa mới canh đầu, Quốc-Khanh điêm tứ ị đ rời lâu Tam-quan 13.
Ngựa người ngậm thế lền đàng, Cắt phần Bằng Nhãn lo toan bắc cầu.
Thám-Hoa dẫn đưa Cường-Hào, Phía sau kéo tới vào đầu núi cao.
Đại binh Tân-Trạng theo sau, Giữ gìn bốn phía âm-nao ai tướng.

Tam-quăng giao Tương Tần-Tương, Với cùng Tiết-Tín lo lường giữ an.
Cường-Hào cam phân dân đảng, Chẳng lời hó hé lụy trần ỉa gan !
Núi cao rừng thâm độc ngang, Ngựa người tuân-lự trầy sang thẳng vào,
Canh rừng cây lá xạc-xào, Tiếng đêm rừng động thú nhào trốn chui.
Khí thiêng trên núi ngùi ngùi, Báo về Tân-Trạng âm-hao sự tình.
Quốc-khanh tức tốc xua binh, Biết vào hang núi thỉnh-linh bữa vầy.
Bốn bề phong toả đó đây, Phía trong Hầu-Võ đau hay nỗi niềm.
Giữa cơn sự vật im-lìm, Hầu-Võ còn băn lo tìm nhụy non.
Tuyết-Hoa quyết giữ lòng son, Thế mà Hầu-Võ vẫn còn niếu tay.
Chàng rằng nàng đã về đây, Khác chi cá nọ nằm rày thớt kia.
Tuyết-Hoa cả giận nạt lia, Dầu ta có chết râu-ria chẳng ưng.
Hầu-Võ mặt giận phừng-phừng, Niu tay nàng xuống lưng-chúng ép duyên.
Bỗng nghe pháo nổ khắp miền, Tiếng quân la hét liên liên chẳng ngưng ?
Lửa tình đang lúc đỏ hừng, Hầu-Võ còn muốn dừng chơn tình xằng.
Tiếng vang dường thề thiên bằng, Đắt trọng sơn-trại như rằng ngựa xia.
Hầu-Võ ý muốn làm liều, Dầu sông gươm dáo bữa riu chẳng ghê, !
Chợt trông một tướng đến kè, Biết bao quân lính bốn bề phủ vầy.
Hầu-Võ mặt giận như ngậy, Xách chùy loạn đá đó đây hoán-hồi. !
Thảm-Hoa Trau Lão ôn-tôn, Nạt rằng Hầu-tặc có khôn ngưng chùy ?
Khả tua chịu tội mau quý, Cường-Hào rày đã dẫn thi đến đây.
Khắp trong mối nợ đầu dây, Ở trên sơn-trại thấy rày rui tron.
Hầu-Võ nghe nói nguồn-con, Mắt nhìn đồng đảng máu hờn khạt ra.
Bốn bên lửa cháy sáng loà, Khắp trong Sơn-trại khói đà nghệt đen !
Hầu-Võ hậm-hực đòi phen, Vút chùy ra đánh chẳng kiên chút nào.
Trau-Lão cả-giận hươi đao, Gạt chùy ran-rắn thẳng vào chém tung.
Hầu-Võ cũng thật anh hùng, Múa chùy loạn đã vô cùng lướt thao.
Trau-Lão dụng kế dả đao, Gạt người Hầu-Võ chém nhào trước sân.
Tiếng quân la hét vang rân, Lâu-la sơn trại khóc rân lạy đầu.
Đại binh Tân-trạng trước lầu, Được binh báo tiếp vội liền kéo lên.
Tuyết-Hoa đang lúc đau phiền, Bỗng hay thừa sự lão-liêng mắt nhìn.
Chợt trông tân Trạng hồn kinh, Nửa mừng nửa sợ nỗi tình lụy rơi !
Quan-Trang cắt miệng kêu trời, Hỏi rằng em hỏi phải thời Tuyết-Hoa ?
Nàng liền nhỏ lụy chan oà, Nghẹn ngào thỏn thức thuật qua sự tình.
Buổi kia cướp đánh thỉnh-linh, Mẹ cha đang đến trào đình viếng suối.
Tân-Trạng vẻ mặt không vui, Vấn rằng em hứa kết đôi bạn nào ?
Tuyết-Hoa hàng lệ lụy trào, Thán rằng cha mẹ em gào cửa quan.
Chỉ em giữ tấm lòng vàng, Quyết liều thân thể cho toàn nghĩa nhau.
Nhắc ra bao nỗi đớn đau, Giữa cơn cướp đến trước sau một mình.
Mẹ cha còn ở Biện-kinh, Cướp vợ hết cửa lại rình bắt em.
Cửa nhà thiếu sạch trong đêm, Dẫn em đem đến trước thềm núi đây.
Sơn-vương ý muốn tà-tây, Lấn phen đi đến trúa-trày ép tình.
Em thề một dạ tiết trinh, Dầu cho thân nát nguyện gia tuyết trong.
Bị giam ở bốn cấm phòng, Mỗi đêm hằng đến ý mong phi nuyễn.
Kể đây háng cũng cần duyên, Quyết tâm em giữ ý liền hiệp nguy.

Bỗng may quân-tử tường truy, Số em chưa chết mới thì gặp đây.
Tân-Trạng nghe rõ đầu dây, Nổi lòng căm động lắng khuây sự buồn.
Tuyết-Hoa hàng lệ lụy tuông, Vội quỳ dưới đất lạy luôn chẳng ngừng,
Tân-Trạng vội-vã tay nung, Đỡ nàng ngồi dậy lệ rưng thốt lời.
Tuyết-Hoa em hỏi dưới đời, Chĩ em mới thật là người của anh.
Cửa sang chẳng phụ lều tranh, Gặp em anh mới trọn lành buổi này.
Da anh thề quyết không phai, Bui nay hội ngộ em rày cứ an.
Nói xong Tân-Trạng lệnh trăng, Các hàn-chư-tướng lo toan phần hồi.
Tuyết-Hoa lên kiệu vừa ngồi, Tam quân tướng sĩ khúc nổi rộn ràng
Lâu-La trên núi sắp hàng, Phó giao Trâu-Lão lên đàng dẫn đi.
Những đồ tang vật thứ gì, Phó giao Băng-Nhãn lo thì chở đi.
Cắt phần đầu đó v-kỳ, Tân-Trạng truyền-lệnh bôn phi về thành.
Đến nơi quang-ải tàn canh, Tiếng gà rộ gáy bóng xanh hé hừng.
Ngựa xe quân lính liền ngừng, Thám-Hoà Băng-nhãn xem chừng trước sau.
Tân-Trạng xuống ngựa rất mau, Kiểm qua quân lính không hao đẹp lòng.
Lâu-la đàng cướp đều công, Giải về tráo nội đều rỗng xử phân.
Mấy hôm được lệnh quân ân, Chiếu ra quang-ải ân-cần thưởng công.
Bấy giờ sau trước ngoài trong, Tam-quang Trạng trấn đẹp lòng thứ dân,
Tuyết-Hoa Tân-Trạng ái ân, Lập bày hôn phối cân phân rõ ràng.
Sớ về tấu tâu đèn vàng, Đường-vương chiếu chỉ phong hàng phu nhơn.
Tuyết-Hoa Tân-Trạng sánh duơng, Tam-quân tướng sĩ nguồn-con chúc mừng.
Cuộc vui sum hiệp tung bừng, Khắp trong châu quận lễ dựng rộn ràng.
Mấy đêm cuộc lễ vẹn toàn, Tuyết-Hoa Tân-Trạng về làng viếng què.
Trãi qua ngàn dặm sơn-khê, Lâm-Tri nhà củ è-chè thăm-thương !
Rậm cây nội cỏ vu-vương, Cửa nhà Viên-ngoại thề lương lạnh lũng.
Vợ chồng Tân-trạng ung dung, Viếng thăm lăng mộ miếu trung ông bà.
Tuyết-Hoa cảm nhớ mẹ cha, Lụy tuông là chẳng thiết tha thốt rằng.
Mẹ cha chẳng rõ hà phang, Buổi nay con trẻ xích thẳng thủy chung.
Vợ chồng đi đến miếu trung, Đốt nhang khấn vái nguyện cùng tổ-tiên.
Vợ chồng Viên-ngoại cửa thiêng, Ngó nhìn quan Trạng miệng liền hỏi thăm ?
Tuyết-Hoa giọt lụy tuông đầm, Xuống xe a lại tay cầm mẹ cha.
Vợ chồng Viên-ngoại khóc òa, Thuật qua bao khổ không nhà thăm thay.
Cửa tiên bị cướp những ngày, Thấy đều sạch bách phải rày xin ăn.
Rủi con gặp kẻ hung hăng, Cổ tâm vu trộm đong trắng chợ này.
Trạng-Nguyên cười nói vui vầy, Đất trời xuôi khiế ngày nay hiệp hòa.
Cúi xin nhạc mẫu cùng cha, Hãy theo con trẻ đến mà tam-quang.
Vợ chồng Viên-ngoại lụy tràng, Bước theo con trẻ lên đàng thẳng xông.
Trở về dinh nội ái trong, Vợ chồng Viên-Ngoại đ rọc phòng ở riêng.
Từ đây non nước khắp miền, Lĩnh quan thanh bạch chẳng phiên nhiều dân.
Vợ chồng tân Trạng chuyề cần, Giữ gìn quan-ải lắm phần hiền vình.
Tiếng về tận chốn tráo dinh, Hát câu thanh trị bốn phương thái bình.
Eồn này của Phạm-văn-Thỉnh, Sách xưa soạn lại ân tình trước sau.
Kính dâng đọc-giả đồng bào, Có đều sơ sót thương nhau thứ tình

NHÀ XUẤT-BẢN
VĂN - HỮU

10, Huỳnh - Thोại - Yển, 10
(Ngang bến xe Autobus Bình-Tây — Saigon)
CHỢ LỚN MỚI

CÁC THỨ THƠ VỪA TÁI BẢN :

Hậu Phan-Công
Hậu Lý-Công
Hậu Trò Đông
Hậu Tam Nương
Quan Công Phò Nhị Tầu
Bà Nha Tử Kỳ
Tiết Nhơn Quý Ma Thiên Lãnh
Tiết Nhơn Quý ra đời
Ông Đường sa lầy
Huất Tri cứu giá
Ân Tình Thơ (2 cuốn)
Chàng Éch

Hậu Chàng Éch
Kim Vân Kiều (1 và 2)
Lý Phụng Tiên (1 và 2)
Gương Trưng Nữ
Hò Chinh Phụ
Đề Thám
Nguyễn Thái Học
Phật Bà thoát tục
Thích Ca đắc đạo
Chung Vô Diệm
Phụng Nghi Đình

BÀI CA ĐÃ THẬU THANH VÀO ĐĨA HÁT

Lia xa phật tự
Gánh nước nuôi chồng
Đôi guột cao gót
Xanh xít đất đuôi
Tiếng tiêu trong sương lạnh
Trai già gái non
Đố em
Áo cười màu xanh
Qua rồi thời áo tím
Thiếu nhi tử phận
Hoa xưa bướm cũ
Chú rề trong lu
Tiếng hát ru con
Vua Hàm Nghi
Ba ly rượu
Nhớ song thân
Lòng mẹ
Vọng cố nhân
Bến Hương giang
Tình vợ chồng nghĩa cha con
Giòng sông vĩnh biệt

Hai bức thơ xuân
Nửa đời hương phấn
Ánh đèn sân khấu
Hương về miền Trung
Một đồng tiền góp
Áo vải lòng son
Trai làng Đông Thái
Một linh hồn
Giọt lệ trần ai
Châu về hiệp phố
Cung đàn lỗi nhịp
Chân đời
Cửa thiên một đêm mưa
Vui ngày tết đến
Gà trống nuôi con
Viếng mộ cố nhân
Một bức tâm thư
Người yêu có chồng
Lặng tiếng chuông ngân
Nặng tiếng gao thờ
Cỏ hàng hoa